

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău (jud: D. Chistol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, A. Nogai, Vl. Brașoveanu)

DECIZIE

27 iulie 2016

mun. Chișinău

în componența:
Președintele ședinței
Judecători

Tatiana Vieru
Valentina Clevadi
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Diaconu Mihail împotriva încheierii din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeremet Gheorghe împotriva lui Diaconu Mihail cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 23 iulie 2014 Șeremet Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Diaconu Mihail cu privire la încasarea datoriei în mărime de 10000 euro, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la data de 11 ianuarie 2011 Diaconu Mihail a împrumutat de la Șeremet Gheorghe suma de 3000 euro, care urma să fie restituită la data de 11.06.2011. Ulterior, la data de 11 februarie 2011 Diaconu Mihail a mai împrumutat de la reclamant suma de 1000 euro pe care s-a obligat să o restituie la data de 11.07.2011.

Menționează reclamantul că, conform recipisei, Diaconu Mihail urma să achite o dobândă în mărime de 10%. La scadență însă, pîrîtul nu și-a onorat obligațiunile contractuale.

Declară reclamantul că, pe parcursul anilor 2012, 2013 a mai acordat pîrîtului diverse sume de bani în euro. Astfel, la data de 21.11.2013 suma datorată constituie 10000 euro, inclusiv dobânda contractuală și dobânda de întârziere, sumă pe care o solicită reclamantul de a fi încasată de la Diaconu Mihail.

Prin hotărîrea din 20 ianuarie 2016 a judecătoriei Centru mun. Chișinău s-a admis acțiunea depusă de Șeremet Gheorghe; s-a încasat de la Diaconu Mihail în beneficiul lui Șeremet Gheorghe datoria în sumă de 4000 euro conform recipiselor din 11.01.2011 și din 11.02.2011, datoria în mărime de 4396,41 euro conform recipisei din 21.11.2013, dobînda contractuală în sumă de 498 euro și dobînda de întârziere 1105,59 euro pentru perioada 13.04.2012 - 07.04.2015, iar în total suma de 10000 euro în valută națională conform cursului BNM la data executării hotărîrii; s-a încasat de la Diaconu Mihail în beneficiul lui Șeremet Gheorghe cheltuielile de judecată ce constituie taxa de stat achitată de către reclamant la înaintarea cererii de chemare în judecată în mărime de 5646 lei, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 lei și

cheltuieli de transport în mărime de 292 lei, iar în total suma de 10938 lei.

Prin încheierea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de Diaconu Mihail privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat acestuia despre necesitatea prezentării apelului motivat și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 4234,50 lei, în termen de până la data de 21 iunie 2016.

La data de 24 iunie 2016 Diaconu Mihail a depus recurs împotriva încheierii din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că încheierea prin care s-a respins cererea privind scutirea de la plata taxei de stat este ilegală și neîntemeiată.

Menționează recurentul că, a prezentat instanței de apel în calitate de probă privind scutirea de la plata taxei de stat adeverința de la Primăria sat. Leușeni, rl Telenești prin care se confirmă că acesta desfășoară activitate agricolă și nu dispune de careva venituri. Mai mult ca atât, recurentul are la întreținere doi copii minori, care necesită întreținere materială zilnică.

Consideră recurentul că, instanța de apel neîntemeiat nu a dat apreciere probelor anexate la dosar, or, certificatul eliberat de Primăria sat. Leușeni, rl Telenești este un document eliberat de autoritate publică în condițiile legale, cu aplicarea ștampilei umede, care confirmă un anumit fapt, adică că Gospodăria Țărănească a cărei fondator este Diaconu Mihail nu a avut venituri.

La fel, a invocat recurentul că, instanța de apel nu a motivat hotărârea sa de respingere a demersului privind scutirea de la plata taxei de stat, expunându-se superficial, folosind fraze de ordin general.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 31 mai 2016, iar recursul a fost declarat la data de 24 iunie 2016.

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost expediată în adresa părților la data de 10 iunie 2016, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de către Diaconu Mihail la data de 24 iunie 2016, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea contestată.

În conformitate cu art.364, alin.(1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art.368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare

în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform materialelor dosarului, la data de 31 mai 2016 Curtea de Apel Chișinău a examinat cererea înaintată de Diaconu Mihail privind scutirea de la plata taxei de stat și a respins-o. Totodată, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării apelului motivat și a bonului de plată a taxei de stat în sumă de 4234,50 lei, în termen de pînă la data de 21 iunie 2016.

Colegiul, analizînd materialele anexate la dosar în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

În conformitate cu art.85 alin.(4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Rezultînd din normele sus citate, Colegiul consideră că Diaconu Mihail nu a exercitat sarcina probației în sensul justificării stării financiare generale care ar constitui un impediment pentru achitarea taxei de stat.

Analizînd circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, instanța de recurs notează că înscrisul anexat la materialele pricinii și anume adeverința de la Primăria sat. Leușeni, rl Telenești care confirmă desfășurarea de către recurent a activității agricole, constituie o dovadă insuficientă pentru a demonstra situația financiară precară a recurentului, deoarece certificatul prezentat nu confirmă lipsa veniturilor, ci doar a venitului de pe terenul agricol.

Colegiul menționează că, ca înscrisuri care ar putea demonstra situația materială precară ar putea fi certificate și adeverințe care atestă că persoana nu lucrează și nu are careva venituri, este unicul întreținător în familie, lipsa bunurilor imobile și mobile.

Însă, astfel de probe Diaconu Mihail nu a prezentat.

La fel, nu poate fi reținută ca probă veridică întru confirmarea situației financiare precare a recurentului certificatele de naștere a copiilor minori, deoarece aceste înscrisuri atestă componența familiei și nu lipsa mijloacelor financiare.

Prin urmare, instanța de apel corect a apreciat aceste circumstanțe, ceea ce a dus la emiterea unei soluții conform legii, constatînd totodată lipsa temeiurilor de scutire a apelantului de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Colegiul precizează că pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, consfințit de jurisprudența CEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atît pe normele dreptului național, cît și pe prevederile Convenției și jurisprudenței CEDO.

Totodată, este de menționat că dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Astfel, însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuează că impunerea la achitarea taxei de stat nu constituie o limitare incompatibilă cu garanțiile art. 6 din Convenție. Respectiv, nu se consideră îngrădirea accesului liber la justiție, prin prisma art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, în situația în care solicitantul nu se conformează obligației de achitare a taxei de stat, dar nici nu informează despre situația materială la momentul relevant, cu prezentarea dovezilor veridice (cazul *Romany Gaz Grup v. Moldova*, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

În această ordine de idei, Colegiul reține că neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art. 85 Cod de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantului de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or, înaintînd cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la justiție, fapt însă ignorat de acesta.

În această ordine de idei, Colegiul consideră necesar să precizeze că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile cînd instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat s-a conformat prevederilor legale.

Totodată, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3) Cod de procedură civilă și art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel din 10 martie 2016.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Diaconu Mihail.

Se menține încheierea din 31 mai 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în

pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Șeremet Gheorghe împotriva lui Diaconu Mihail cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală